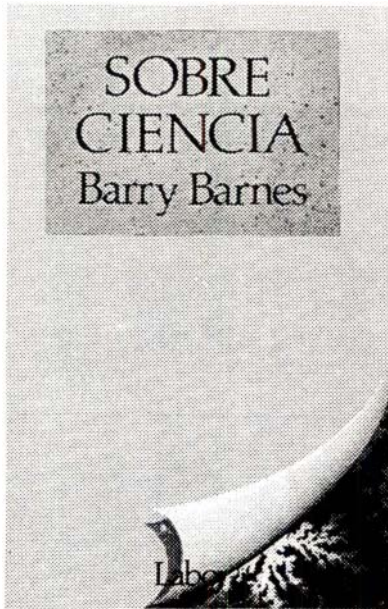

(lectures)**"Sobre ciencia"**

Barry Barnes; (traducció de Juan Faci Lacasta).
- Barcelona: Editorial Labor, S.A., 1987. - 150 p.:
il.; 23 x 15 cm.
ISBN 84-335-5100-0
I. Faci lacasta, Juan (trad.) II. títol

Excel·lent assaig científic que ens apropa d'una forma directa i clarificadora a les problemàtiques actuals, i històriques, de la ciència, com a activitat humana, i de la societat.

En el primer capítol, i sota l'encapçalament "La aparició de la ciència", l'autor analitza el context històric de l'aparició i desenvolupament de la ciència com a activitat humana, fent culpables a les anomenades "realidades econòmicas" de frenar el creixement exponencial de la ciència. Així mateix, confronta les dues teories sobre l'origen de la ciència, o sia, que la ciència és fruit d'una societat capitalista, essent la primera una causa de la segona, o bé que la ciència és un producte d'una nova forma de vida de la societat.

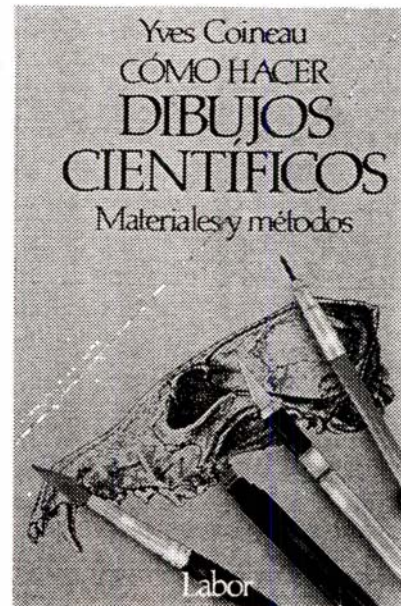
En el segon capítol, "La ciencia por la ciencia", estudia un aspecte de la ciència prou interessant i polèmic, com és el de la capacitat dels científics, l'opinió de l'autor sobre el qual es pot resumir en el següent paràgraf: "la ciencia es la suma de las acciones independientes de los científicos individuales". Segons l'autor és més important per a la ciència els recursos i l'actitud social envers el treball desenvolupat pels científics, que no pas les seves individualitats. D'altra banda, també ens comenta l'avaluació de la investigació, i els canvis actuals del professional científic, el qual ha d'assimilar l'extensa informació científica d'una forma dogmàtica.

Al tercer capítol, "La autoridad", fa referència a la necessària autoritat científica, anàloga a l'autoritat cognitiva de l'Església Catòlica, comentant ampliament l'enfrontament històric, i actual, entre l'autoritat científica i la religiosa respecte a temes de fe, i el lent triomf de la ciència.

Ja en el quart capítol, "Los expertos de la sociedad", ens introdueix en la problemàtica del científicisme, és a dir, de voler ampliar l'autoritat científica més enllà d'allò raonable naturalment, fent de la ciència una nova religió, per tal d'evitar una ciència falsa. També fa esment de la figura del científic a hores d'ara, i en un futur proper, en una societat tecnocrata, i del valuós paper interpretatiu i manipulador de la societat aplegat a causa de lleialtats polítiques i interessos econòmics.

El darrer capítol, "Reflexiones sobre el futuro", ens introdueix en les problemàtiques socials que derivaran de l'aplicació de les noves tecnologies, com, per exemple, l'enginyeria genètica, la robòtica, la revolució verda,...que dependran en gran manera de paràmetres econòmics, interessos militars, preferències individuals, etc.

Aquest interessant assaig ens permet de reflexionar sobre algunes qüestions socials inherents a l'avenç científic, evidenciant-nos que aquest comporta també una evolució de conceptes i valors socials, de vegades tan grans que aboca a la societat a una crisi econòmica i conceptual. D'altra banda, aquest text presenta de forma esporàdica breus fragments prou interessants per als estudiosos de la història de la ciència, com la referència dels "virtuosos" en el segon capítol. J.B.M.

"Cómo hacer dibujos científicos: Materiales y métodos"

Yves Coineau; (traducció Miguel Alonso García-Amilibia, Purificaci6n Mayoral Martínez). Barcelona: Editorial Labor, S.A., 1987. - 237 p., il.: 22 x 15 cm.

ISBN 84-335-6904-X

I. Alonso García, Miguel (trad.) II. Mayoral Martínez, Purificaci6n (trad.) III. títol

Yves Coineau, professor del prestigi6s Museu Nacional d'Hist6ria Natural a París, i especialista en acarologia, ens introdueix en el món fascinant del grafisme científic aplicat a les ciències de la natura, encoratjant-nos per tal d'aprendre les tècniques de dibuix per a figurar formes com les que surten traçades en llibres il·lustrats de zoologia, ja macroscòpics com microscòpics, els quals són generalment impensables de realitzar.

Sota el títol "Técnicas de impresi6n", ens comenta la tipografia i l'"offset".

En el segon capítol, "Elecci6n del material de dibujo", ens comenta de forma àmplia tot aquell material precís per a fer un dibuix, ja sigui diferents tipus de paper, llapis, plomes, gomes d'esborrar, regles,...

En el tercer capítol, "Principios elementales de dibujo y consejos prácticos de ejecuci6n", ens dóna una breu lliçó teòrica sobre l'ús dels diversos instruments per tal d'evitar errors que tan sols amb l'ajut de l'experiència resoldrem definitivament. També hi trobem el dibuix sobre fotografies, el retoc, i algunes nocions de perspectiva.

En el capítol quart, "Aplicaciones de estas nociones a algunos dominios de la ilustraci6n de ciencias naturales", hom es pot introduir en la realitzaci6 dels complexos dibuixos morfològics, anatòmics, interpretatius, alhora que en diversos procediments, com el traç, puntejat, etc. També ens introdueix en el dibuix d'objectes microscòpics, de gràfics i plànols i de diagrames tridimensionals.

Ja en el darrer capítol, "Diferentes fases de la ejecuci6n de un dibujo científico destinado a ilustrar una publicaci6n", comenta el material òptic adient, cambra clara i tub de dibuix, que es pot acoblar a un microscopi per tal de dibuixar éssers vius de tamany summament petit, alhora que els problemes de la reducci6, i la conservaci6 de l'estètica dels dibuixos.

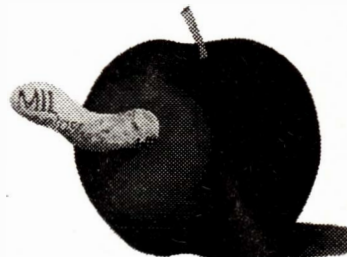
Com una mena d'apèndix es troba el capítol "Ilustraciones didácticas murales" on ens parla dels diferents documents gràfics, tals com diapositives, pel·lícules i transparències.

Creiem que aquest text és de rigorosa adquisici6 per a totes les biblioteques en ésser una eina de consulta de nens i grans interessats en la natura. D'altra banda, la seva lectura també és imprescindible per a tots els professionals de la natura en **introduir-nos en un món malauradament prou desconegut per manca de perseverància**, però que indubtablement del qual a tots ens agradaria ser-ne mestres. J.B.M.

Arnold E. Bender

¿SALUD O FRAUDE?

*La verdad sobre los alimentos
y las dietas*

LABOR

"¿Salud o fraude?: La verdad sobre los alimentos y las dietas"

Arnold E. Bender; (traducció d'Ana María García García). - Barcelona: Editorial Labor, S.A., 1987. - 215 p.; 22 x 12 cm.

ISBN 84-335-6120-0

I. García García, Ana (trad.) II. títol

Obra de denúncia que gaudeix, en un principi, d'un creïble nivell científic, ja que l'autor és president de la Unió Internacional de Ciència i Tecnologia dels Aliments, i professor de Nutrició i Dietètica de la Universitat de Londres. Al llarg del text l'autor realitza una constant crítica envers qualsevol classe d'aliment anomenat natural o sà, especificant, mitjançant l'esment d'articles científics, la nul·la diferència entre les diverses categories d'aliments, la manca de propietats especials, o bé les falses creences populars que connoten saludablement certs aliments. D'aquest desconexament, influenciat per una desproporcionada propaganda comercial, s'aprofiten les diferents marques per tal de guanyar quantiosos beneficis. D'altra banda, l'autor dóna un bon consell per tal de fer una dieta sana: "consiste en comer un poco de todo y no demasiado de nada".

Aquest text de denúncia posa sobre avís totes aquelles persones que creuen que sols poden anar a comprar aliments a cases d'aliments de règim, o bé que es pot millorar la figura seguint una dieta personal. A la vegada és de caire popular, sense conceptes científics, resultant, d'aquesta manera, entenedor per a tothom. Tanmateix no aprofundeix en aspectes com el del metabolisme i el de l'aprofitament metabòlic dels diferents tipus d'aliments, havent-se d'adequar una dieta diferent a cada persona, essent de gran importància seguir les directrius d'un dietòleg abans de fer un règim alimentici per a millorar la figura o bé perdre uns kilos de més. J.B.M.

(lectures)**"Flora de interés apícola y polinización de cultivos"**

José Luis Ortega Sada. - Madrid: Ediciones Mundi-Prensa, 1987. - 149 p. il.; 23 x 15 cm.

ISBN 84-7114-173-6

l. títol

A pesar que en el próleg d'aquest llibre hom llegeix el següent: "está destinado a apicultores y agricultores sin conocimientos especiales de botánica...", el tractat és desenvolupat de tal manera que pot ésser també un útil manual de camp per als amants de la natura i els professionals de l'ensenyament de les ciències de la natura.

L'autor, Dr. enginyer agrícol, destacat apicultor des de fa molts anys, és membre del Grup d'Apicultura d'Espanya a la CEE. Exposa amb un estil molt amè, i auxiliant-se en tot moment de fotografies i plànols de distribució, les principals espècies botàniques des del punt de vista mel·lífer.

El primer capítol, "La polinización de las plantas entomófilas", ens introdueix en la terminologia usual de relació flor-pol·linització, a la vegada que ens permet conèixer la important quantificació econòmica de la pol·linització entomòfila respecte a la producció total de fruits vegetals. També esmenta els mecanismes de pol·linització, i les principals característiques i factors productius del nèctar i del pol·len.

En el tercer capítol, "La polinización de los cultivos", ens comenta la importància de la distribució de peus pol·linitzadors en un conreu, per tal d'obtenir el màxim de pol·linització i de producció frutífera, i la seva interrelació amb el tipus de flors de les diferents espècies frutíferes i hortícoles, tant de camp com d'hivernacle, autofecundes, infecundes,... Com a complement d'aquest apartat afegeix una còpia d'un contracte de pol·linització i unes taules de relació superfície i espècies frutíferes i hortícoles conreades a l'estat espanyol, d'interès apícola.

En el segon capítol, "Flora espontánea que motiva la transhumancia", l'autor, tot auxiliant-se de plànols, explica la distribució de les principals famílies mel·líferes, i la relació que existeix entre els diversos períodes de floració i l'anar i venir dels rucs pels diferents indrets de la península.

El quart capítol, "Epoocas de floración", és destinat a la realització de plànols i taules de floració de les principals espècies botàniques de l'estat espanyol.

El cinquè i darrer capítol, "Descripción botánica de las especies de interés apícola", detalla les 261 espècies botàniques més importants des del punt de vista mel·lífer, acompanyant el text fotografies de les espècies més característiques.

Com a apèndix inclou un glossari de termes botànics, amb esquemes, i dels noms vulgars de les espècies esmentades, en castellà, català, valencià, gallec i basc.